

Met deze adviseurs van Rob Jetten is Nederland op weg naar dromenland

Posted on 22 april 2023 by Jacques Hagoort

Op 10 april bracht het door klimaatminister Rob Jetten ingestelde tienkoppige *Expertteam Energiesysteem 2050* zijn eindrapport uit met de merkwaardige titel: *Energie door perspectief: rechtvaardig, robuust en duurzaam*. Het rapport schetst de contouren van een klimaatneutraal energiesysteem dat na 2050 Nederland van energie moet voorzien.

Vanaf die datum moeten, volgens de in 2021 aangenomen 'bindende' Europese Klimaatwet, de landen van de Europese Unie klimaatneutraal zijn. Het zou de gevaarlijke opwarming van de aarde beperkt houden tot de nog net acceptabele grens van 1,5 graad Celsius. Dat is weliswaar een vooral door Europese politici gekoesterde illusie, maar daar gaat het nu niet over.

Paradijselijk Nederland

Het eindrapport is sterk ideologisch gekleurd. Het *Expertteam* zingt de lof van een klimaatneutraal Nederland, het beloofde land waar het uitstekend toeven is. Het is

er schoner, stiller, socialer en groener. De planetaire grenzen worden weer gerespecteerd en de verwoesting van de natuur is een halt toegeroepen.

De bevolking woont in compacte groene steden en dorpen achter veilige dijken en met alle voorzieningen op loopafstand. De economie is niet meer uitsluitend gericht op materiële welvaart maar vooral ook op welzijn. Er wordt kleiner gewoond, minder gereisd en meer plantaardig gegeten.

De energievoorziening in dit paradijselijke, klimaatneutrale Nederland van 2050 is volledig gebaseerd op elektriciteit die, als het aan het *Expertteam* ligt, wordt opgewekt door de weersafhankelijke, hernieuwbare bronnen wind en zon en zo nodig aangevuld met houtsnippers. Voor kernenergie is in het paradijs geen plaats.

Dat het aanbod van elektriciteit dan sterk zal fluctueren is voor het *Expertteam* geen overweging. Gewoon de vraag afstemmen op het aanbod en met de ongemakken daarvan leren leven. Niet alles kan tenslotte. En in noodgevallen kun je altijd nog een beroep doen op met waterstof gestookte omgebouwde gascentrales en met houtsnippers gestookte omgebouwde kolencentrales. De huidige nadruk op waterstof vindt het *Expertteam* maar zwaar overdreven.

Dijkhoff doorbrak taboe op kernenergie

Hoe is dat *Expertteam* ook alweer tot stand gekomen? Daarvoor moeten we terug naar de nadagen van het kabinet Rutte-3. Tijdens de Algemene Beschouwingen in september 2020 nam de Tweede Kamer een motie aan van de toenmalige fractieleider van de VVD, Klaas Dijkhoff, medeondertekend door de fractieleiders van PVV, CDA en SGP, waarin de regering werd gevraagd de toepassing van kernenergie serieus te onderzoeken. In hun motie somden Dijkhoff c.s. nog maar eens de bekende voordelen van kernenergie op: schoon, geen CO2 uitstoot, bewezen technologie, gering ruimtebeslag, regelbaar en weersonafhankelijk.

De poging van Dijkhoff c.s. om het decennialange taboe op kernenergie te doorbreken had succes. Tijdens de onderhandelingen voor het kabinet Rutte-4 in de zomer en herfst van 2021 wisten VVD en CDA de aarzelende coalitiepartners D66 en CU te overtuigen van het nut en de noodzaak van kernenergie. De partijen spraken af in de komende regeerperiode voorbereidingen te treffen voor de bouw van voorlopig 2 nieuwe kerncentrales. Het was een belangrijk keerpunt in het Nederlandse klimaatdebat, kernenergie was niet langer een taboe.

Na het akkoord over kernenergie en nog voor het aantreden van het nieuwe kabinet Rutte-4 kondigde de toenmalige VVD-staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat in Rutte-3, Dilan Yeşilgöz, de instelling aan van een onafhankelijk *Expertteam* dat de essentiële bouwstenen zou moeten aanleveren voor een *Nationaal Plan Energiesysteem 2050*, een blauwdruk voor de transitie naar het in Nederland gewenste energiesysteem in 2050. Het *Expertteam* zou met name moeten kijken naar het aandeel van kernenergie in de energiemix van 2050 en daarna. Dat was in de nieuwe situatie waarin kernenergie niet langer taboe was natuurlijk een uiterst relevante vraag.

In januari 2022 nam Jetten de klimaat portefeuille over van Yeşilgöz en benoemde op 21 april 2022 het door Yeşilgöz aangekondigde *Expertteam*. Jetten koos voor een breed 'interdisciplinair' team met bevlogen aanhangers van de Brusselse 1,5 graad ideologie. De voormalige topambtenaar Bernard Ter Haar van het ministerie van Financiën kreeg de leiding.

De adviseurs van Jetten trokken zich niets aan van Yeşilgöz

Vol trots overhandigde Ter Haar op 10 april 2023 het eindrapport van zijn *Expertteam* aan zijn opdrachtgever Jetten. De minister moet het rapport met gemengde gevoelens in ontvangst hebben genomen: van de oorspronkelijke opdracht aan het *Expertteam*, zoals voorzien door zijn voorganger Yeşilgöz, is niets maar dan ook niets terecht gekomen.

Het *Expertteam* heeft zich niets gelegen laten liggen aan de afspraken over kernenergie in het Coalitieakkoord en ook niet aan de essentiële vraag over het aandeel van kernenergie in de energiemix van 2050 en daarna. Dat het *Expertteam* is uitgekomen op een voor het kabinet Rutte-4 zeer ongewenst resultaat (kernenergie overbodig, waterstof zwaar overschat en eerherstel voor houtsnippers) is gezien de samenstelling en tussenrapportages van het *Expertteam* geen verrassing.

Voor de goede orde, een onafhankelijk *Expertteam* mag natuurlijk tegendraadse standpunten innemen, graag zelfs. Maar die moeten dan wel gebaseerd zijn op een robuuste logica en bovenal op gezond verstand. Dat is hier niet het geval. Het rapport staat vol met weidse ideologische vergezichten en theoretische beschouwingen en schema's, maar ontbeert een logische en getalsmatige

onderbouwing achter de tegendraadse conclusies.

In het eindrapport worden de zegeningen van 'klimaatneutraliteit' breed uitgemeten. Ter illustratie van het hoopvolle perspectief dat ons wacht beschrijft het *Expertteam* in het eindrapport een dag uit het leven van zo maar een naamloze burger in het klimaatneutrale Nederland van na 2050. De burger in kwestie is een man, een hoogopgeleide sociale stijger, die zich na een succesvolle loopbaan in de milieuadvies industrie (geen werk meer) heeft omgeschoold tot ontwikkelaar van trainingsmethoden voor beleidsmakelaars en industriële partijen in het buitenland.

Burger woont klimaatneutraal

De burger woont samen met zijn partner Robin, een verpleegkundige, en hun kinderen in een comfortabel klimaatneutraal huis in een compacte groene stad in het westen van het land waar alle voorzieningen te voet en met de fiets bereikbaar zijn.

Als de burger 's morgens opstaat is Robin al met een elektrische deelauto met een bereik van 500 km vertrokken naar haar ziekenhuis in de grote stad. Hij begint de dag met een verfrissende douche die is uitgerust met een 5 minuten knop en maakt daarna, omdat Robin al weg is, een gezond ontbijt klaar voor zijn kinderen. Na het ontbijt fietsen de kinderen door een groene autoluwe wijk met roodborstjes naar hun klimaatneutrale school.

Prachtige treinreis naar Rome

Ondertussen vult de burger de wasmachine en de vaatwasser en gaat daarna lopend naar zijn werkplek in het plaatselijke deelkantoor. De twee machines zijn verbonden met een smart-grid en zullen die dag op een voor het klimaat optimaal moment aanslaan. Een geruststellende gedachte. Onderweg naar zijn werkplek ontmoet de burger Khalid, een vroegere collega uit zijn milieutijd die zich ook heeft omgeschoold tot ontwikkelaar van trainingsmethoden.

Het wordt vandaag een rustige dag, in de morgen een paar online afspraken met klanten en in de middag een brainstorm. Vlak voor lunchtijd krijgt de burger een telefoontje uit Rome met het verzoek de volgende dag in Rome aanwezig te zijn voor een belangrijke bespreking. Tussen de middag luncht hij in een vegetarisch, co-operatief buurtrestaurant waar hij veel van zijn wijkgenoten ontmoet.

Na de lunch boekt de burger online een treinreis naar Rome. Verbazingwekkend hoe goedkoop dat nu is, dat was vroeger wel even anders. De burger is nog nooit in Rome geweest en verheugt zich zeer op zijn bezoek en de mooie uitzichten vanuit de trein.

Heus, geen satire

De werkdag zit er op en de burger wandelt terug naar huis, waar hij de was uithangt en de vaatwasser uitruimt. Robin is inmiddels ook thuisgekomen nadat ze de auto weer op de lader heeft aangesloten. Dat moet want er is die avond nog een bezoekje aan opa en oma gepland die helemaal in het oosten van het land wonen. Op die momenten is een auto echt een uitkomst. De kinderen verheugen zich op het weerzien met opa en oma. Voor het gezin naar het oosten vertrekt leest de burger nog de laatste twee hoofdstukken uit een goed boek.

Tot zover de dag uit het leven van zo maar een burger in 2050. Om alle misverstand te voorkomen, dit verhaal staat echt in het rapport en is geen poging tot satire.

Nog liever houtstook dan kernenergie

Tot slot, hoe is het *Expertteam* in vredesnaam tot de conclusie gekomen dat kernenergie overbodig is in de energiemix van de toekomst? Dat is eenvoudig uitgelegd. Allereerst vervroegt het *Expertteam* met een onnavolgbare redenering de deadline voor het bereiken van een klimaatneutrale elektriciteitsvoorziening van 2050 naar 2035. Die datum is voor het *Expertteam* een harde deadline die hoe dan ook zal moeten worden gehaald. Immers, de toekomst van de mensheid staat op het spel en er is geen tijd te verliezen.

Vervolgens constateert het *Expertteam* dat de bouw van een kerncentrale lang duurt, al gauw zo'n 10 jaar of meer, en dat het dus lang niet zeker is of er in 2035 in Nederland al nieuwe kerncentrales operationeel kunnen zijn. Met die onzekerheid wenst het *Expertteam* niet te leven. Dus moet volgens het *Expertteam* in 2035 alle energie komen van wind, zon en houtsnippers. Jammer, maar voor een klimaatneutrale elektriciteitsvoorziening per 2035 komt kernenergie in Nederland te laat. Tabé kernenergie.

De redenering van het *Expertteam* is natuurlijk van de zotte. Je mag nooit meer met

de trein reizen omdat je één keer de trein hebt gemist, nadat kort daarvoor, geheel willekeurig, de vertrektijd van de trein is vervroegd. Het *Expertteam* had natuurlijk ook de zelfbedachte deadline naar een wat later tijdstip kunnen verschuiven, b.v. naar 2040, nog steeds ruim binnen de grenzen die de Europese Unie heeft opgelegd.

Wat het *Expertteam* ook niet door heeft is dat een klimaatneutraal elektriciteitssysteem in 2035 geen eindpunt is. De vraag naar elektriciteit zal zeker in de periode na 2035 tot 2050 nog aanzienlijk toenemen en in die periode zou kernenergie wel degelijk een belangrijke rol kunnen spelen.

Maar er is meer. Het *Expertteam* heeft een ander en zo mogelijk nog zotter argument achter de hand. Borssele, de voorlopige vestigingsplaats voor de twee kerncentrales uit het Coalitieakkoord, zou ongeschikt zijn. Waarom?

In Borssele komen de kabels van de windparken Borsele-1 en -2 aan land en is er volgens het *Expertteam* te weinig plek voor ook nog eens de kabels van de twee nieuwe kerncentrales. Toch gek dat de netbeheerders daar nog nooit op hebben gewezen. Bovendien, als het al waar zou zijn moet je op zoek naar een alternatieve vestigingsplaats. En die zijn er plenty.

Raadsel: wat hebben ze tegen kernenergie?

Het is een raadsel waarom de leden van het *Expertteam* zo'n moeite hebben met kernenergie en waarom ze zulke idiote en ondoordachte argumenten naar voren brengen om de invoering ervan te blokkeren. Tijdens de presentatie van het eindrapport zei de voorzitter van het *Expertteam* dat de discussie over kernenergie erg ideologisch is geworden en dat hij en zijn collega's daar juist afstand van willen houden. 'Wij hebben geprobeerd een niet-ideologisch verhaal te houden, op basis van gezond verstand en feiten' aldus Ter Haar. Tja.

Met alle respect voor de deskundigheid van de klimaat bevlogen leden van het *Expertteam Energiesysteem 2050*: het eindrapport moeten we maar zo snel mogelijk vergeten en bijzetten in de kast van irrelevante overheidsrapporten. Het is een volstrekt nutteloos document dat de klok jaren terugdraait.

De klok terug

Is eindelijk in de politiek het besef doorgedrongen dat een bewezen en schone techniek als kernenergie een essentiële rol kan spelen in de energietransitie, komt er een team van zogeheten energie-experts de politiek vertellen dat kernenergie overbodig is en dat het ook anders kan.

Ja dat kan zeker, met ruimtevreterende wind- en zonneparken, met CO2 uitstotende en vervuilende houtsnippercentrales, en met nog te ontwikkelen energie slurpende waterstofcentrales annex waterstoffabrieken, die van het dichtbevolkte Nederland een groot industrieterrein maken. En dan hebben we het nog niet eens over de gigantische kosten om zo'n elektriciteitssysteem in de lucht te houden.

[Jacques Hagoort](#) schrijft voor Wynia's Week over energiebeleid. In januari voorspelde hij al dat de 'experts' van Jetten met een onbruikbaar advies zouden komen. De afgelopen dagen haakten ook [Arnout Jaspers](#) en [Roelof Bouwman](#) in op deze verontrustende ontwikkeling.

***Wynia's Week** houdt ook de merkwaardige bewegingen van het Nederlandse **klimate- en energiebeleid scherp in de gaten**. Wilt u deze broodnodige berichtgeving als donateur mede mogelijk maken? [Heel graag!](#) Hartelijk dank!*